

Клещов Антон Йосипович,
*кандидат технічних наук,
докторант кафедри смарт-економіки
Київський національний університет
технологій та дизайну (м. Київ)*

ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ЕКОІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ

Впровадження екоіндустріальних парків (ЕІП) є важливим елементом сталого розвитку, який активно обговорюється в контексті трансформації економіки України. Державна політика щодо ЕІП спрямована на створення умов для впровадження принципів циркулярної економіки, зниження екологічного впливу промисловості та стимулювання інновацій. Формування такої політики в Україні є викликом, але і перспективою для створення сучасної екологічно орієнтованої промисловості.

Формування державної політики у сфері ЕІП в Україні ще знаходиться на ранній стадії, проте вже є кілька важливих законодавчих ініціатив та стратегічних документів, рисунок 1.

Парламентський рівень

- Проект закону України «про внесення змін до закону України «про індустріальні парки» щодо вдосконалення функціонування індустріальних парків і запровадження моделі еко-індустріального парку»

Урядовий рівень

- Національна економічна стратегія на період до 2030 року
- Стратегія розвитку індустріальних парків на 2023—2030 роки
- Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року
- Національний план з енергетики та клімату на період до 2030 року

Регіональний рівень

- Стратегія відновлення та розвитку економіки сумської області на 2022-2024 роки

Рисунок 1. Законодавчі ініціативи, що підтримують розвиток ЕП

Сформовано автором на основі даних з [1-6]

Відповідно до Рисунку 1, Проект закону України «Про внесення змін до закону України «Про індустриальні парки» щодо вдосконалення функціонування індустриальних парків і запровадження моделі еко-індустріального парку» [1] є ключовим документом для просування ЕП. Законопроект запроваджує чіткі регуляції для їх створення. Він забезпечує підтримку підприємств, які використовують екологічні інновації та технології. Важливим аспектом є також передбачення фінансових стимулів та пільг для учасників ЕП. Законопроект може значно пришвидшити інтеграцію циркулярної економіки в індустриальні парки. Національна економічна стратегія на період до 2030 року [2] визначає ключові напрямки розвитку економіки України, включаючи сталий розвиток та екологічні інновації. ЕП відіграють важливу роль у цьому контексті, оскільки сприяють зниженню викидів і використанню відновлюваних ресурсів. Впровадження ЕП відповідає цілям економічної трансформації та зниження залежності від ресурсоемних технологій. Це сприяє поступовому переходу до циркулярної економіки на національному рівні. Стратегія розвитку індустриальних парків на 2023—2030 роки [3] передбачає створення умов для розвитку індустриальних парків, у тому числі ЕП, з акцентом на екологічні стандарти. Він спрямований на підтримку інноваційної діяльності та зниження екологічного впливу виробництва. Стратегія підкреслює важливість державно-приватного партнерства для фінансування проєктів ЕП. Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року [4] сфокусована на інтеграції малих і середніх підприємств (МСП) в інноваційні та екологічні ланцюжки. Впровадження ЕП може стати платформою для МСП, які хочуть використовувати екологічно чисті технології та отримати економічні переваги від циркулярної економіки. В стратегії акцентовано увагу на необхідності цифровізації процесів, що підвищує ефективність управління в

ЕІП. Для МСП це відкриває можливості для зниження витрат і мінімізації відходів. Національний план з енергетики та клімату на період до 2030 року [5] передбачає активне впровадження відновлюваних джерел енергії, що є важливим аспектом для розвитку ЕІП. Використання енергетичних рішень з низькими викидами може сприяти підвищенню ефективності функціонування ЕІП. Документ також орієнтується на зниження вуглецевого сліду виробництва, через впровадження моделі ЕІП. Стратегія відновлення та розвитку економіки Сумської області на 2022-2024 роки [6] включає регіональні ініціативи щодо розвитку промислових парків, зокрема з екологічним компонентом. Стратегія передбачає трансформацію Індустріального парку Патріот в ЕІП. Стратегія також підтримує розвиток інфраструктури, що стимулює впровадження ЕІП. Це допоможе регіону адаптуватися до нових економічних викликів та інтегрувати екологічні інновації в локальну економіку.

Формування державної політики у сфері екоіндустріальних парків в Україні є важливим кроком на шляху до сталого розвитку та переходу до циркулярної економіки. Національні стратегії, законопроекти та плани, які стосуються розвитку промислових парків, інтегрують екологічні стандарти, що стимулюють інновації та зниження екологічного впливу виробництва. Основні законодавчі ініціативи, зокрема Проект закону щодо вдосконалення індустріальних парків, підкреслюють важливість створення сприятливих умов для розвитку ЕІП, включаючи податкові пільги та фінансові стимули. Окремі стратегії, такі як Стратегія розвитку індустріальних парків та Національний план з енергетики та клімату, акцентують на впровадженні відновлюваних джерел енергії, що підвищує енергоефективність та зменшує вуглецевий слід виробництва. Регіональні стратегії, як у Сумській області, підтримують локальне впровадження ЕІП, стимулюючи економічне відновлення та розвиток інфраструктури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про індустриальні парки» щодо вдосконалення функціонування індустриальних парків і запровадження моделі еко-індустриального парку» | Міністерство економіки України. (б. д.). Міністерство економіки України. <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ec778038-39e7-4ddd-8fdf-d59da2bc9883&title=ProektZakonuUkrainiproVnesenniaZminDoZakonuUkrainiproIndustrialniParkiSchodoVdoskonalenniaFunktsionuvanniaIndustrialnikhParkivIZaprovadzhenniaModeliEkoindustrialnogoParku>.
2. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року, Постанова Кабінету Міністрів України № 179 (2023) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-p#Text>.
3. Про схвалення Стратегії розвитку індустриальних парків на 2023-2030 роки, Розпорядження Кабінету Міністрів України № 176-р (2023) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-2023-p#Text>.
4. Про схвалення Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року, Розпорядження Кабінету Міністрів України № 821-р (2024) (Україна). <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-vidnovlennia-staloho-rozvytku-ta-tsyfrovoi-transformatsii-maloho-i-s821300824>.
5. Про схвалення Національного плану з енергетики та клімату на період до 2030 року, Розпорядження Кабінету Міністрів України № 587-р (2024) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2024-p#Text>.
6. Про схвалення Стратегії відновлення та розвитку економіки сумської області на 2022-2024 роки, Розпорядження Сумської обласної військової адміністрації № 228-ОД (2022) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2024-p#Text>.